

Uvozimo krvnu plazmu iz Indije, a svoju bacamo

•021.rs

•23.02.2015.

Srbija je prošle godine potrošila 8,7 miliona evra od poreskih obveznika na uvoz lekova iz krvne plazme, dok se u isto vreme baca 50 odsto krvne plazme za frakcionisanje sakupljene od domaćih davalaca krvi.

Upravo od plazme za frakcionisanje se prave lekovi kao što su imunoglobulini i albumini, neophodni za lečenje mnogih ozbiljnih bolesti.

Zapisnik inspekcije Ministarstva zdravlja pokazuje da je prošle godine, samo u julu, Zavod za transfuziju krvi Novi Sad bacio 823 jedinice plazme za frakcionisanje uzetih od dobrovoljnih davalaca krvi, umesto da se ta količina preradila u lekove u nacionalnom Centru za frakcionisanje.

Stevan Požega, predsednik Humanitarnog udruženje dobrovoljnih davalaca krvi iz Novog Sada, i čovek koji je preko 200 puta dobrovoljno dao svoju krv, za "021" kaže da je ogorčen saznanjem da se krvna plazma baca.

- Ako mi svoju krv poklanjamo ovoj državi, ovom društvu i narodu, ne dozvoljavamo nikome da trguje sa našom krvlju, da na tome zarađuje i ponajmanje da je baca -kaže on.

Otkriće inspekcije Ministarstva zdravlja pokrenulo je pitanje zbog čega Srbija troši milione evra na nešto što u svojoj državi sama može da proizvede, a novac od poreskih obveznika samim tim uštedi.

Institut za transfuziju krvi Srbije po zakonu ima obavezu da preuzima derivate krvi iz svih lokalnih centara za transfuziju krvi, pa tako i plazmu za frakcionisanje, koja se dalje prerađuje u lekove u domaćem Centru za frakcionisanje plazme pri Institutu.

U samom Institutu za transfuziju krvi Srbije za 021 ističu da su prošle godine imali kapaciteta da prerade samo 6.000 litara plazme sa frakcionisanje, jer im je kako kažu, prošle godine oprema u Centru za frakcionisanje dugo bila u kvaru.

- Naša oprema stara je preko 30 godina. Tehničke mogućnosti Odeljenja za frakcionisanje plazme pri Institutu za transfuziju krvi Srbije omogućavaju da se na godišnjem nivou preradi 10 do 12 hiljada litara plazme za frakcionisanje.

Kapacitet centra ne omogućava da se preradi sva količina prikupljene plazme u Srbiji. Inače, Institut redovno sopstvenim sredstvima održava i popravlja opremu u Centru za frakcionisanje, a poslednja velika rekonstrukcija je urađena osamdesetih godina - objašnjavaju iz Instituta zbog čega se ne može preraditi sva krvna plazma dobrovoljnih davalaca krvi.

U Institutu ističu da su oni još 2009. godine izradili projekat rekonstrukcije Odeljenja za frakcionisanje plazme, koje postoji od 1954. godine, i sa kojim redovno, svake godine, konkurišu za budžetska sredstva koja dodeljuje Ministarstvo zdravlja, ali do sada im nijednom nije dalo sredstva.

Šta se tačno dešava sa našom krvnom plazmom je državna tajna!

U ovom trenutku ne zna se tačno koliko se plazme baca, ali je sigurno da se određena količina uništava. Međutim, Humanitarno udruženje dobrovoljnih davalaca krvi iz Novog Sada je danas na svoj sajt postavilo odgovor Instituta za transfuziju krvi Srbije na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, u kome se jasno vidi da se podaci o načinu čuvanja, prerade i uništavanja krvne plazme za frakcionisanje smatraju državnim, odnosno poslovnim tajnom Instituta, zbog čega je ovaj zahtev odbačen.

- Činjenica je da se proces frakcionisanja krvne plazme obavlja na ovim prostorima još od 1954. godine, ali kapacitet Centra za frakcionisanje krvne plazme je takav da može maksimum da zadovolji do 50 odsto ukupnih potreba za lekovima iz krvi. Centar za frakcionisanje sa opremom kojom trenutno raspolaže može da obradi oko 10.000 litara plazme na godišnjem nivou. Sve ostalo, na žalost, mora da se uništi, jer ne postoje adekvatni smeštajni kapaciteti - kažu u Ministarstvu zdravlja.

Kuriozitet predstavlja činjenica da pomenuti projekat Instituta za transfuziju krvi Srbije nikada nije zaveden u Ministarstvu zdravlja, iako postoji podatak da je Institut od Ministarstva tražio 500 miliona dinara za rekonstrukciju Centra za frakcionisanje.

Ono što zabrinjava je podatak da je samo prošle godine, prema podacima koje je 021 dobio u RFZO, bilo uvezeno 183.876 grama imunoglobulina, što je plaćeno 391.526.678,66 dinara, kao i nepoznatu količinu albumina plaćenu 676.225.446,17 miliona dinara.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbija je pre nekoliko godina izdvajala više od 17 miliona evra za uvoz derivata krvi.

Hemoglobin, globulini i ostale frakcije krvi u našu zemlju stizale su iz čitavog sveta. Podaci pokazuju da najviše uvozimo iz Austrije, Nemačke, Švajcarske, Indije, pa čak i Hrvatske. Na to je ukazala i dr Dragana Jovanović, predsednica organizacije "Doktori bez korupcije", dodajući da svake godine rasipamo milione za uvoz krvnih produkata koji bi mogli kod nas da se proizvode, a pare sačuvaju, samo kada bi se unapredila transfuziološka služba kroz tehničku pomoć i nabavku opreme.

Iz Ministarstva zdravlja napominju da ministar Lončar otpočetak svog mandata intenzivno radi na pokretanju projekata sigurnosti i prerade krvi njenih derivata.

Upravo prepoznajući ovu oblast kao veoma važnu, on je pokrenuo zahtev da se uspostavi Regionalni centar za frakcionisanje plazme, kako bi se na taj način obezbedili sigurni derivati krvi za našu zemlju, ali i izvoz, pa samim tim i zaradu.

Uvažavajući ovakvu nameru Ministarstva zdravlja, Evropska unija je u maju 2014. započela tehničku pomoć Srbiji u realizaciji ovog projekta. Na pitanje zašto se osniva Regionalni kad Srbija već ima jedan Centar za frakcionisanje, iz Ministarstva odgovaraju da zbog stare opreme postojeći centar nema tehničke mogućnosti za implementaciju najsavremenije opreme.

- Iz IPA fondova će se obezbediti sredstva za nov savremeni Regionalni centar za frakcionisanje plazme, koji će zadovoljavati, a nadamo se i premašivati domaće potrebe. Svi raspoloživi resursi iz postojećeg Centra, tehnički i ljudski, biće prebačeni na Regionalni - obećavaju u Ministarstvu zdravlja rešenje ovog problema.